

O guvernare a poporului fără informații pentru popor, ori fără mijloacele de a ajunge la astfel de informații, nu este altceva decât prologul unei farse sau al unei tragedii sau, poate, al amândurora laolaltă. Cunoașterea va guverna întotdeauna asupra ignoranței, așa încât un popor care intenționează să se auto-guverneze trebuie să se înarmeze cu puterea pe care o conferă cunoașterea.

James Madison

Dreptul CETĂȚENILOR de a ȘTI:

Ce știm despre instanțele judecătorești și ce ne spun instanțele despre ele însele?!

**București
28 septembrie 2011**

Ziua Internațională a Dreptului de a Ști (International Right to Know Day) a fost stabilită de susținătorii accesului la informație din toată lumea. A fost marcată pentru prima dată pe 28 septembrie 2003, iar 2012 va aduce cu sine cea de-a noua sa celebrare la nivel internațional. Scopul Right to Know Day este de a atrage atenția la nivel mondial asupra dreptului fiecărui individ de a avea acces la informațiile publice.

Coordonator: Iulia COȘPĂNARU

Autori: Ruxandra MITICĂ, Iulia COȘPĂNARU, Miruna MAIER

Asistent cercetare: Cristina TODIRAȘ

Un produs al Departamentului de Cercetare și Politici
al Transparency International Romania

Introducere

Constituția României și Legea 544/2001 garantează accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public, ca unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice. Dincolo de dreptul individual de acces la informații, legea recunoaște importanța pe care mass-media o are în concretizarea dreptului cetățenilor de a avea acces la orice informație de interes public.

Transparency International Romania (TI-România) celebrează în anul 2011 Ziua internațională a Dreptului de a Ști prin publicarea unui studiu având ca tema transparența instanțelor din Romania. Studiul pune în lumină măsura în care judecătoriile, tribunalele și curțile de apel, chemate să ocrotească dreptul cetățeanului de a ști, atunci când acesta este îngrădit de celelalte puteri ale statului, răspund la solicitările de informații care vizează aspecte ce țin de administrarea actului de justiție sau de funcționarea instanțelor, respectiv măsura în care instanțele însele respectă dispozițiile a Legii nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public.

În prima jumătate a anului 2011, TI-România a transmis tuturor instanțelor din țară o baterie de opt cereri de informații, conținând un total de 47 de întrebări privind diferite informații cu caracter public relevante pentru perioada 2008-2010, din următoarele arii tematice

- ajutor public judiciar;
- buget;
- compartimentele instanțelor;
- distribuirea aleatorie a dosarelor;
- magistrați și grefieri: număr și organizare;
- regulament și organizare;
- sesizări și sancțiuni;
- statistica judiciară

Toate cererile au fost transmise prin fax fiecărei instanțe, însoțite de solicitarea de a transmite răspunsul în format electronic.

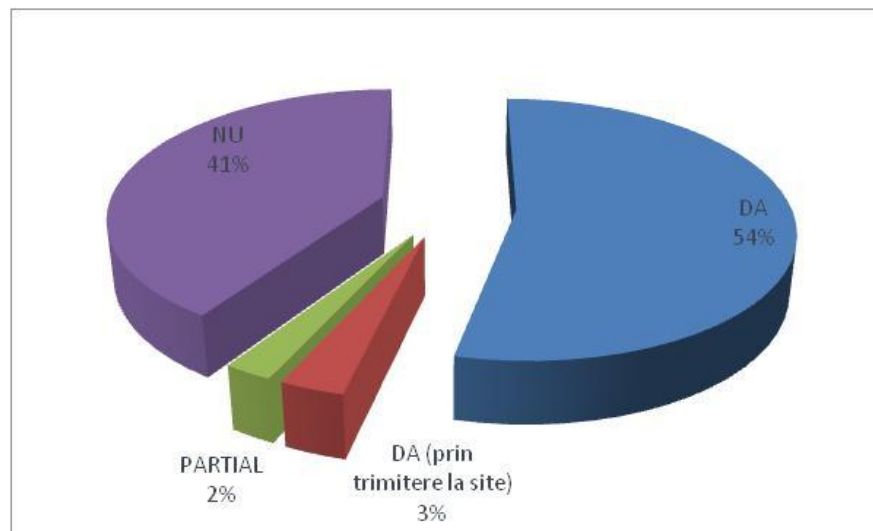
Prelucrarea răspunsurilor s-a făcut din punct de vedere statistic, atât la nivelul tuturor instanțelor, cât și pe grade de jurisdicție și geografic, pentru fiecare curte de apel, prin raportare la numărul total de 47 întrebări adresate fiecărei instanțe. Studiul urmărește să pună în evidență dacă instanțele au răspuns sau nu la solicitările formulate și dacă acestea sunt pertinente/relevante pentru întrebările adresate, fără a prezenta o analiză a informațiilor furnizate.

Totodată studiul evidențiază distinct răspunsurile care fac trimitere la informațiile disponibile pe site, precum și pe cele care reprezintă doar un răspuns parțial.

Secțiunea finală a acestui Studiu prezintă câteva elemente calitative derivate din răspunsurile primite, punând în evidență modul în care unele instanțe înțeleg să interpreteze și să aplice legea.

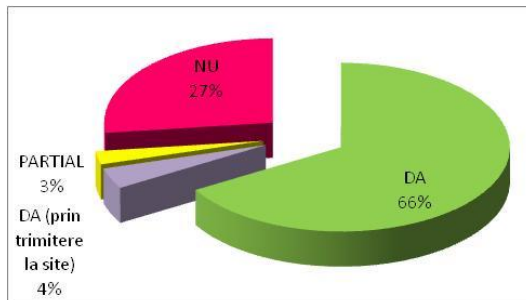
Rezultate cantitative

I. Rata globală a gradului de răspuns la întrebările formulate (10763 de întrebări adresate unui număr de 229 de instanțe)

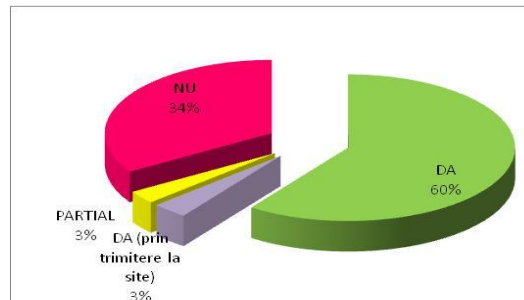

II. Rata gradului de răspuns la întrebările formulate, pe grade de jurisdicție

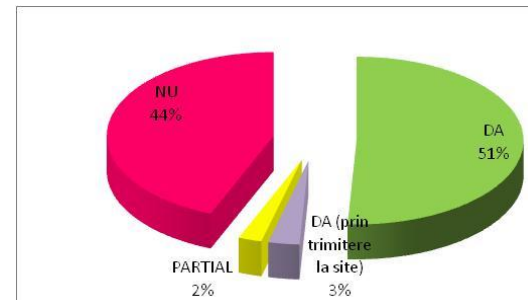
Curți Apel

Tribunale

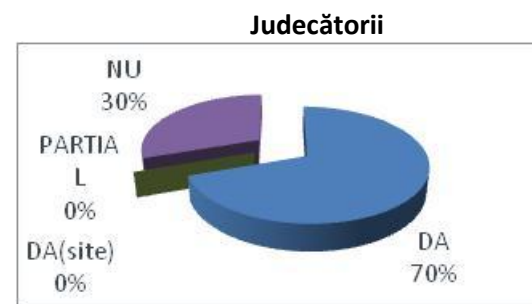
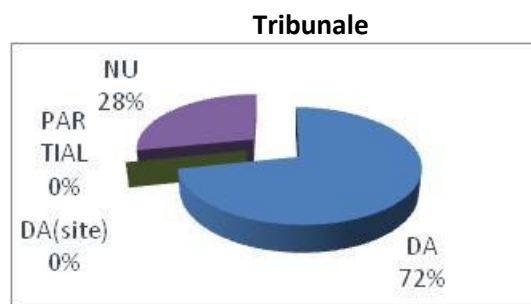
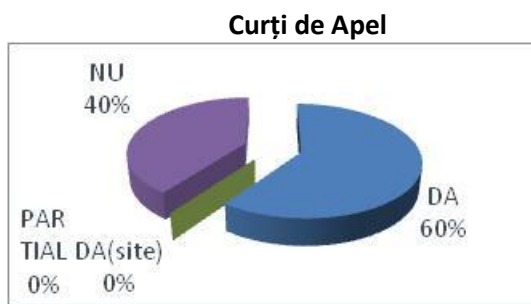

Judecătorii

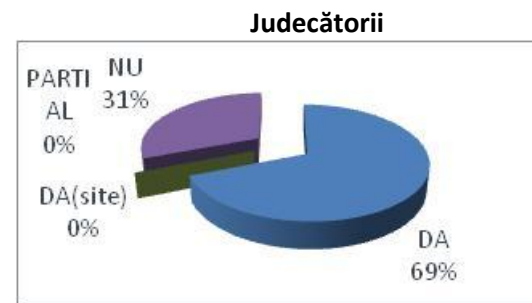
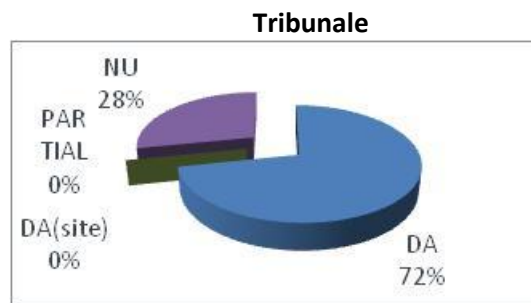
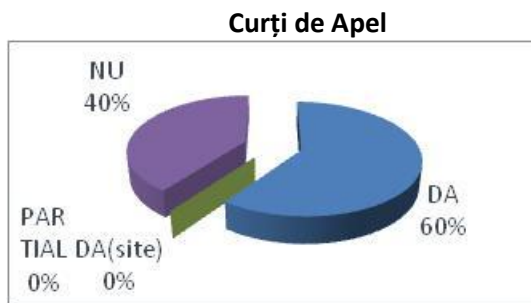

III. Rata gradului de răspuns pentru fiecare întrebare formulată, pe grade de jurisdicție

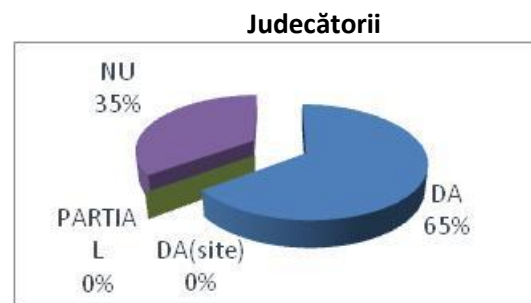
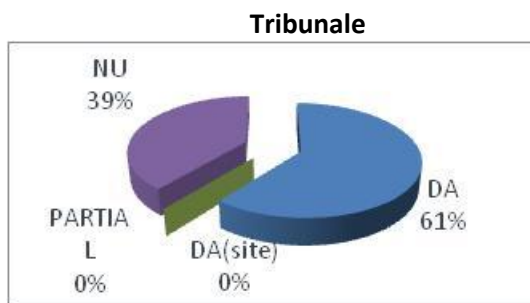
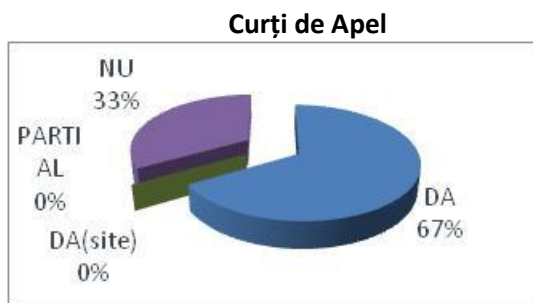
Întrebarea 1: Care sunt condițiile în care un justițiabil poate beneficia de ajutor public judiciar?

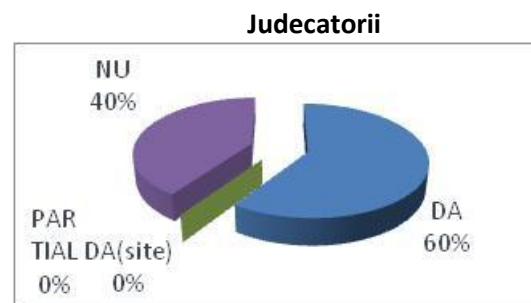
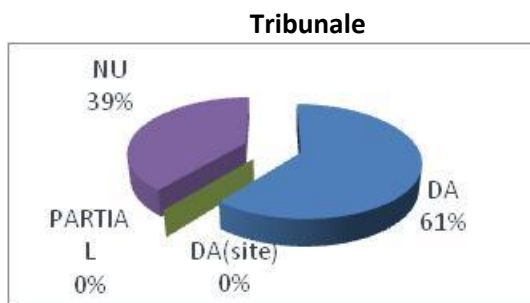
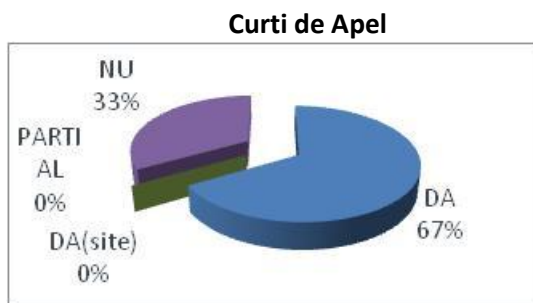
Întrebarea 2: Care este procedura pe care un justițiabil trebuie să o urmeze pentru a putea beneficia de ajutor public judiciar?

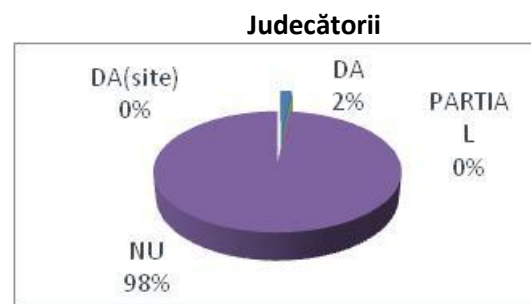
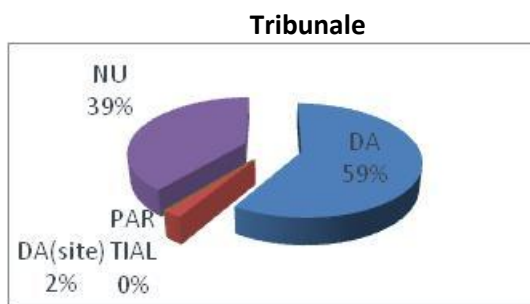
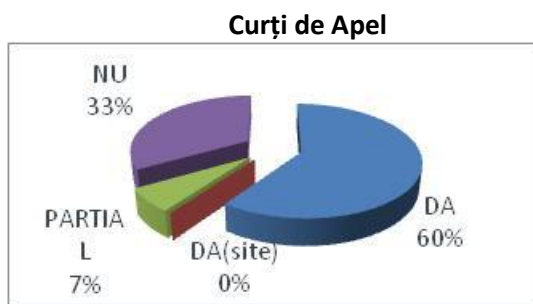
Întrebarea 3: Care este numărul solicitărilor de ajutor public judiciar primite în cursul anilor 2008 – 2010?

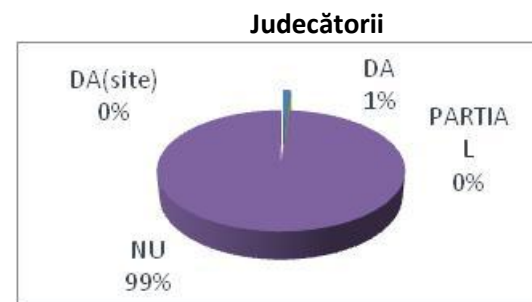
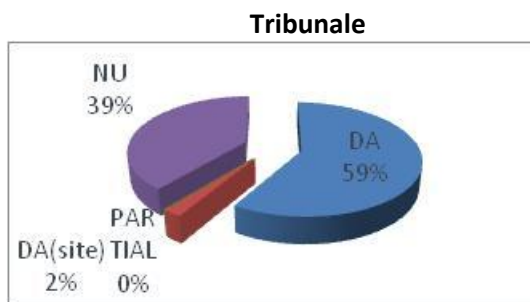
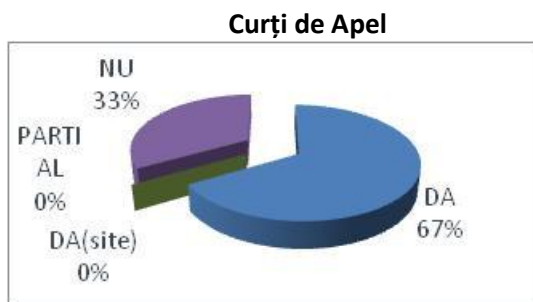
Întrebarea 4: Care este numărul de justițabili care au beneficiat de ajutor public judiciar în cursul anilor 2008 – 2010?

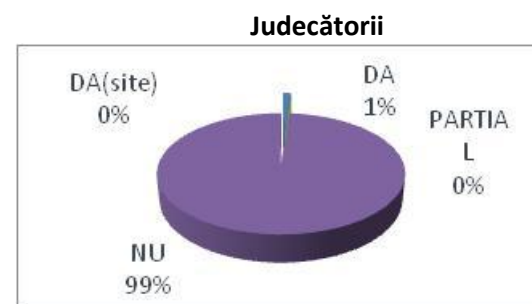
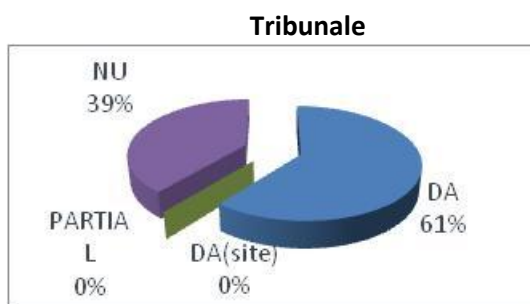
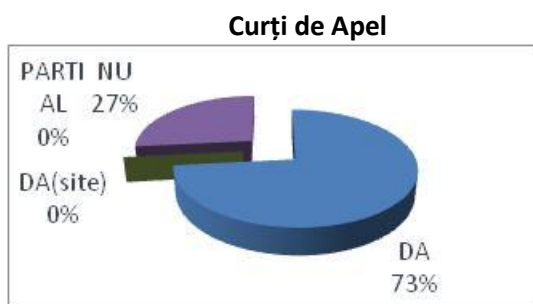
Întrebarea 5: Care este bugetul instanței pentru anii 2008-2010?

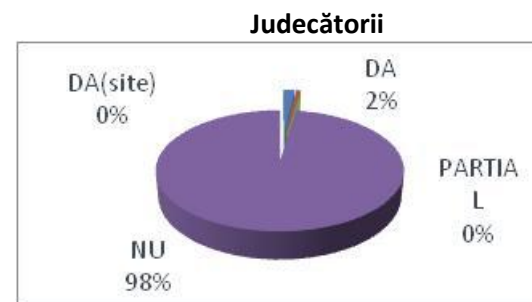
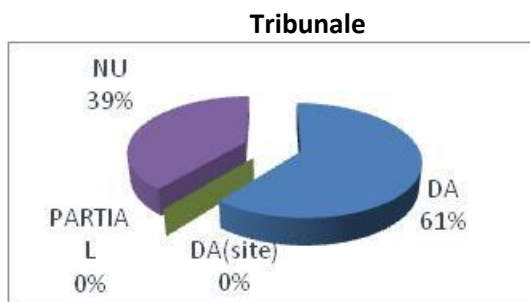
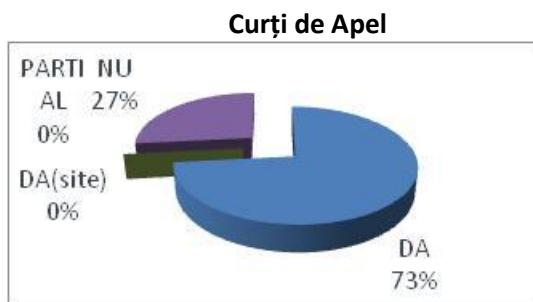
Întrebarea 6: Care este planul anual de investiții/ achiziții pentru anii 2008-2010?

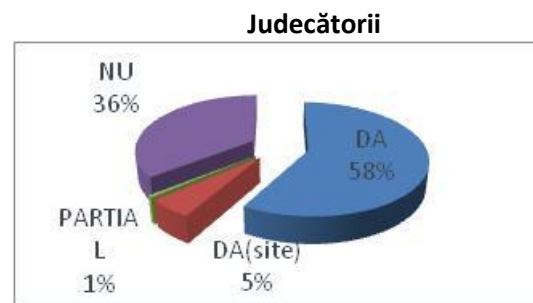
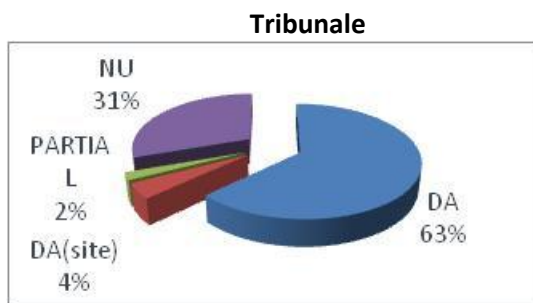
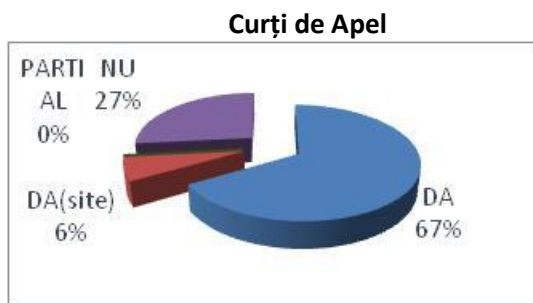
Întrebarea 7: Care este valoarea totală a drepturilor salariale plătite magistraților din cadrul instituției în cursul anilor 2008-2010?

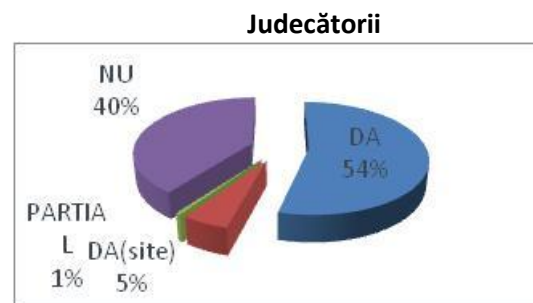
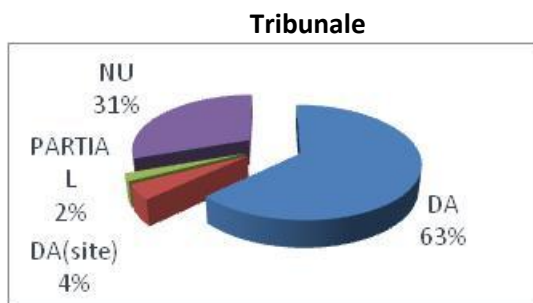
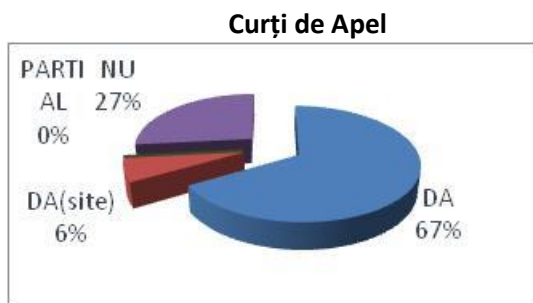
Întrebarea 8: Care este valoarea totală a drepturilor salariale plătite personalului auxiliar din cadrul instituției în cursul anilor 2008-2010?

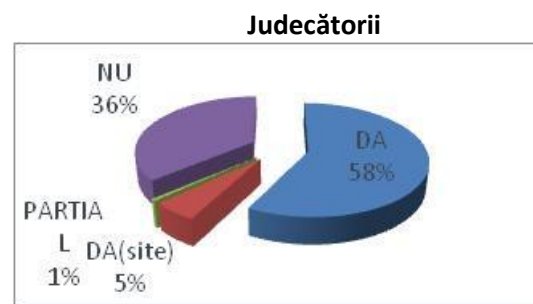
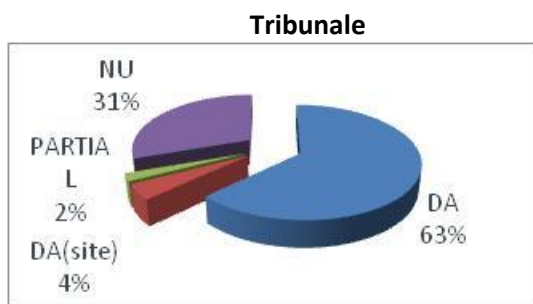
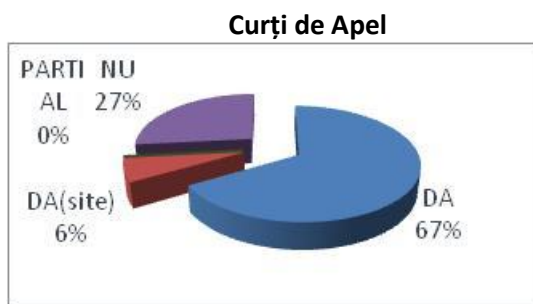
Întrebarea 9: Care este locația registraturii în cadrul instanței ?

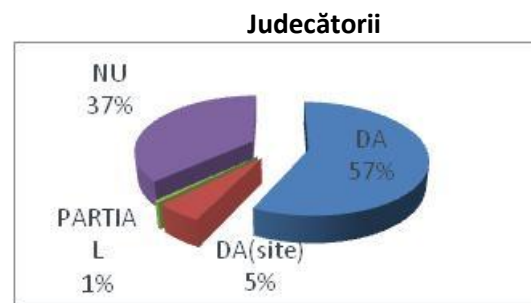
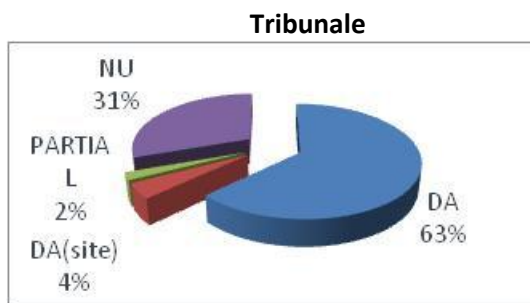
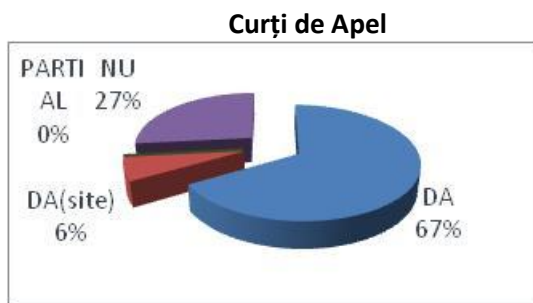
Întrebare 10: Care este locația greșii în cadrul instanței ?

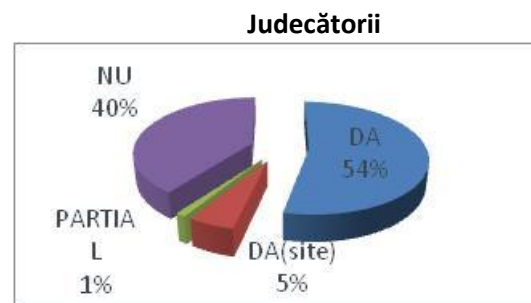
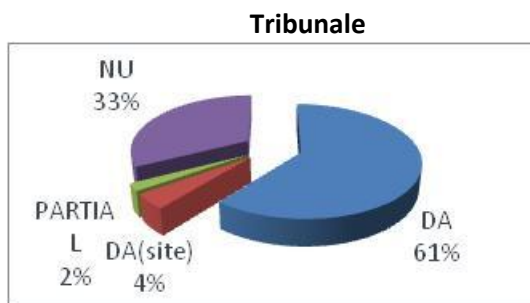
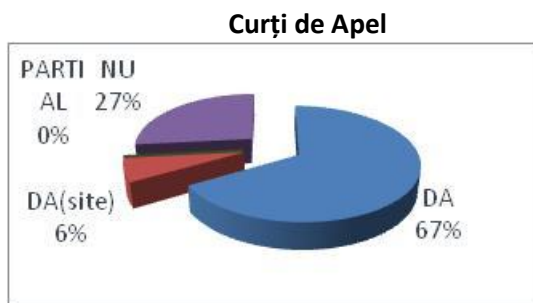
Întrebarea 11: Care este locația arhivei în cadrul instanței ?

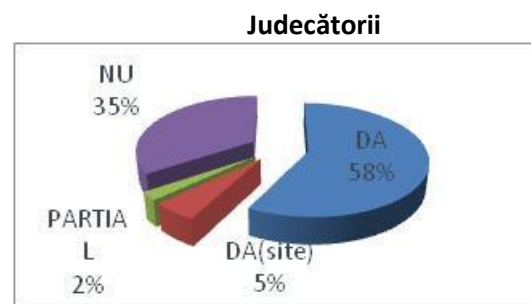
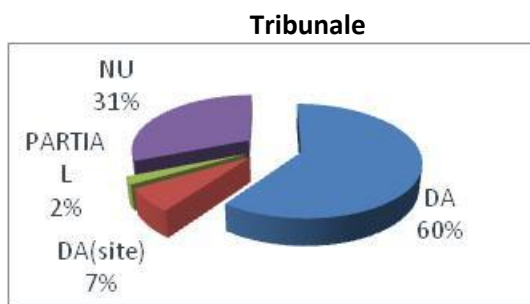
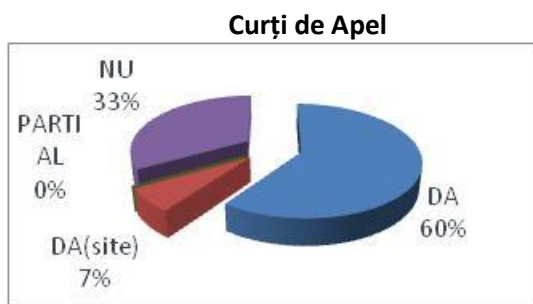
Întrebarea 12: Care este locația biroului de informații publice în cadrul instanței ?

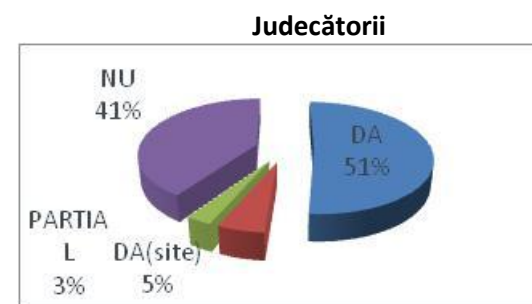
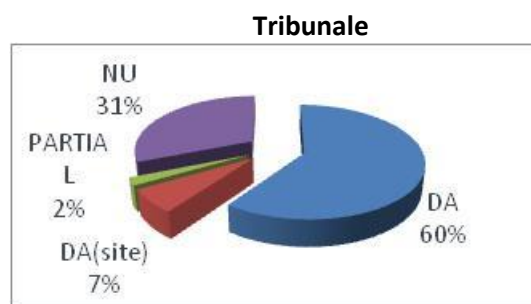
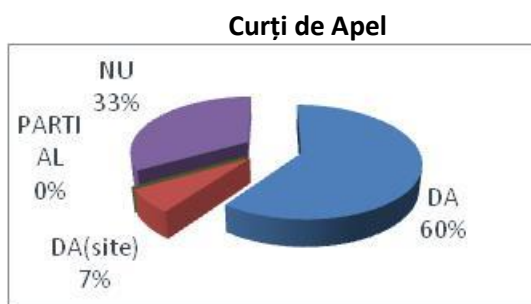
Întrebarea 13: Care este locația bibliotecii în cadrul instanței ?

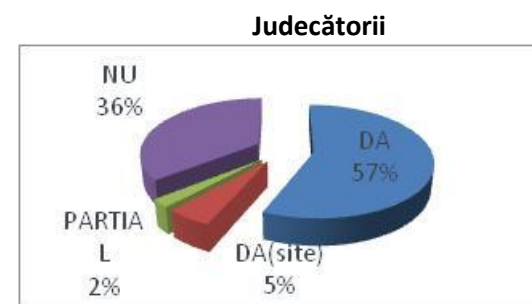
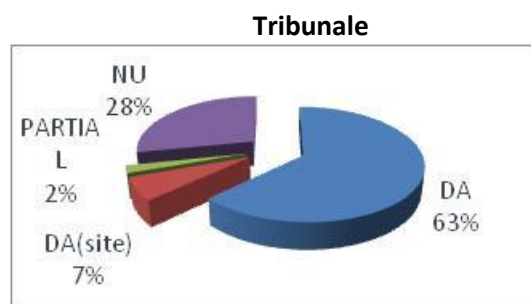
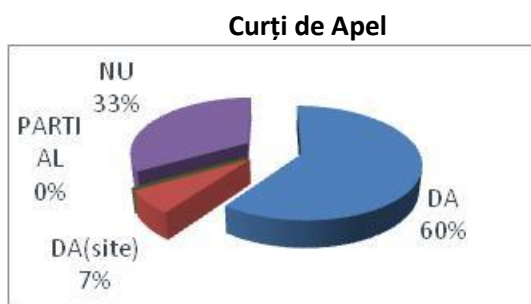
Întrebarea 14: Care sunt persoanele responsabile cu coordonarea activităților din cadrul registraturii și care sunt datele de contact ale acestora?

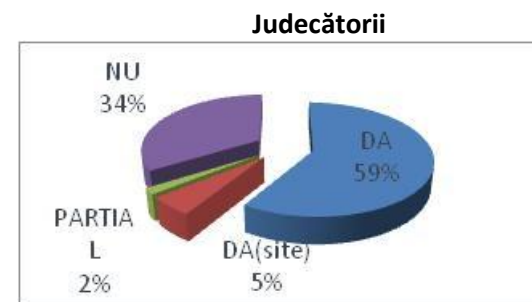
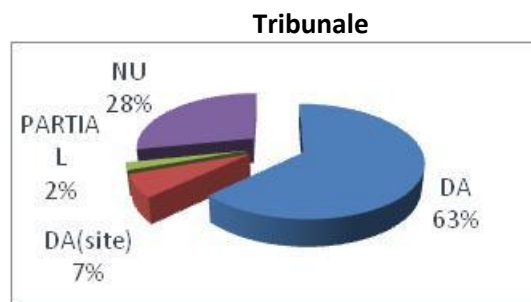
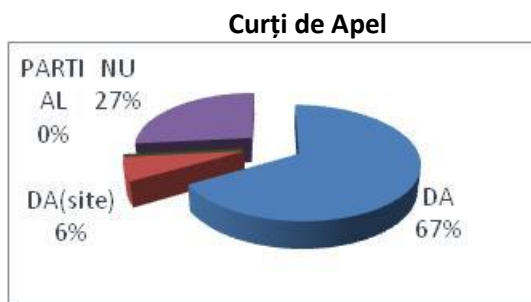
Întrebarea 15: Care sunt persoanele responsabile cu coordonarea activităților din cadrul grefei și care sunt datele de contact ale acestora?

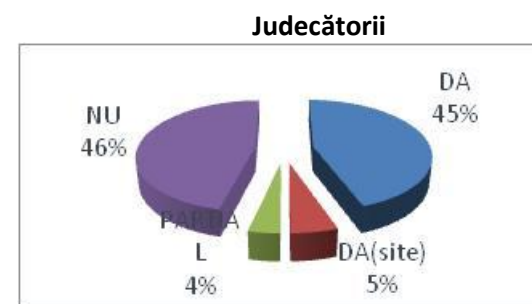
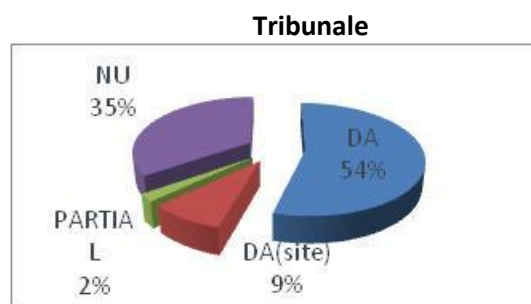
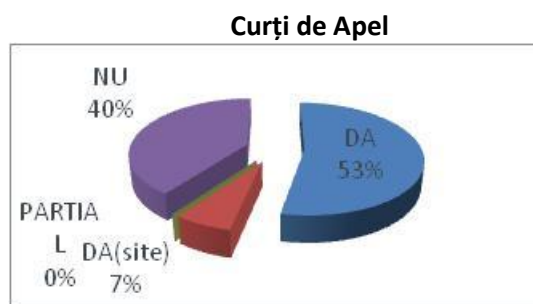
Întrebarea 16: Care sunt persoanele responsabile cu coordonarea activităților din cadrul arhivei și care sunt datele de contact ale acestora?

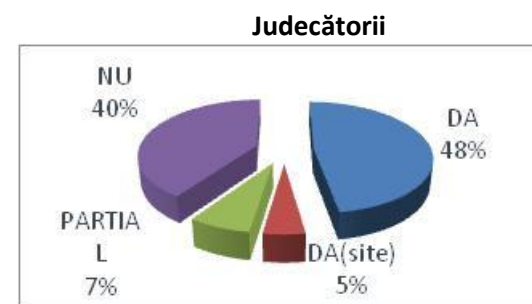
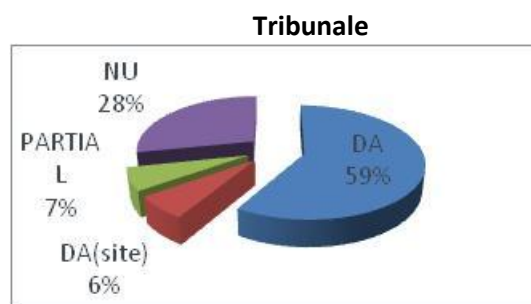
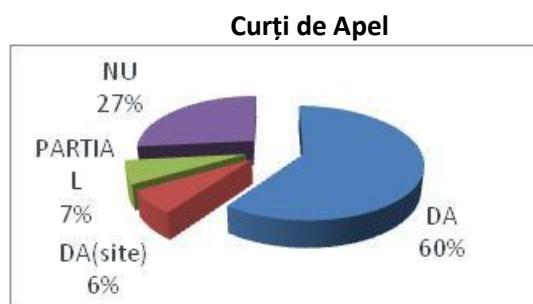
Întrebarea 17: Care sunt persoanele responsabile cu coordonarea activităților din cadrul biroului de informații publice și care sunt datele de contact ale acestora?

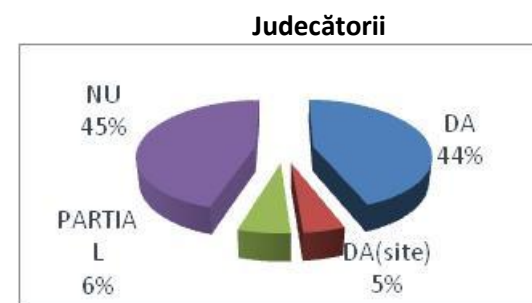
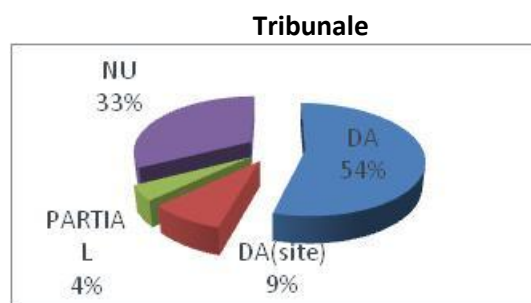
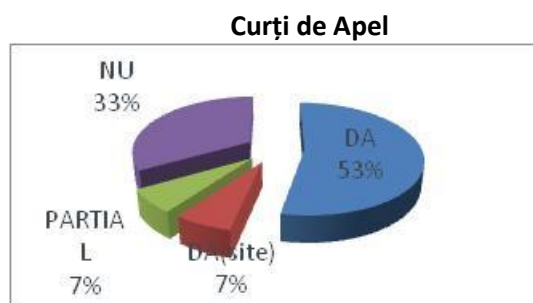
Întrebarea 18: Care sunt persoanele responsabile cu coordonarea activităților din cadrul bibliotecii și care sunt datele de contact ale acestora?

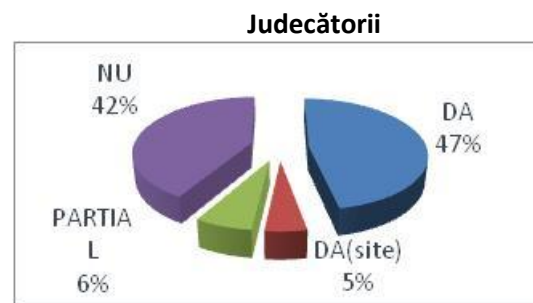
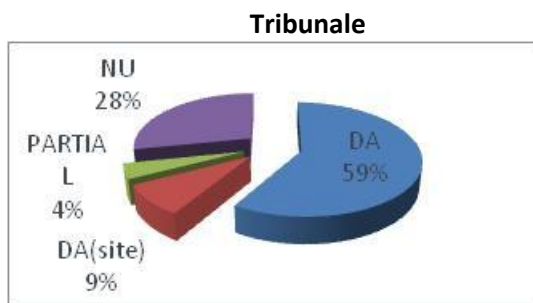
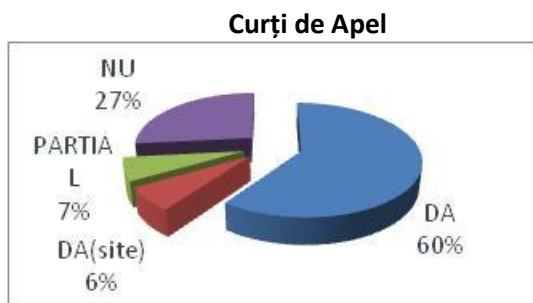
Întrebarea 19: Care este numărul de personal și pregătirea/calificarea acestuia din cadrul compartimentului de registraturii?

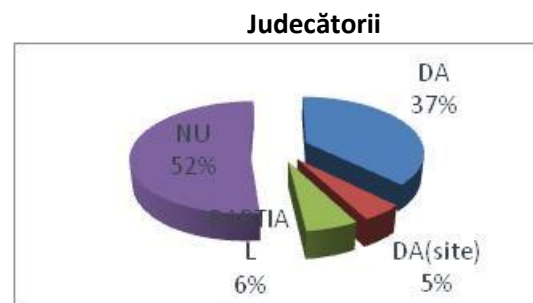
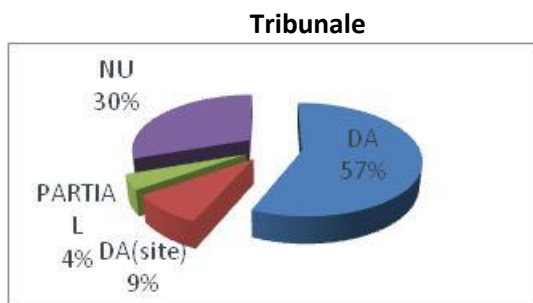
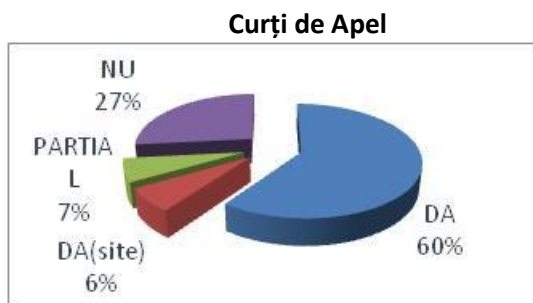
Întrebarea 20: Care este numărul de personal și pregătirea/calificarea acestuia din cadrul compartimentului de grefă?

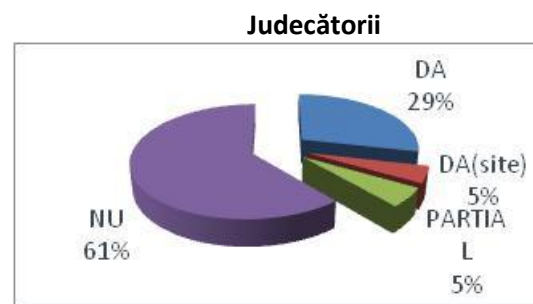
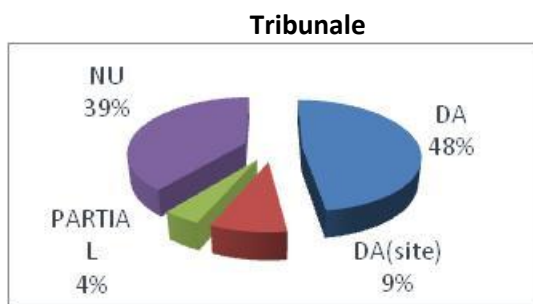
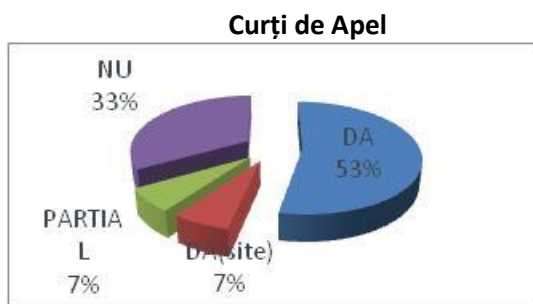
Întrebarea 21: Care este numărul de personal și pregătirea/ calificarea acestuia din cadrul compartimentului de arhivă?

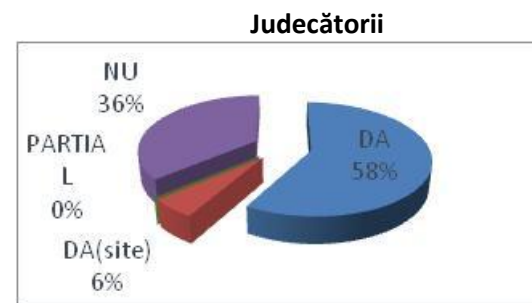
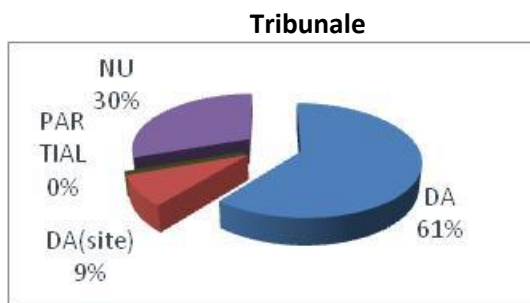
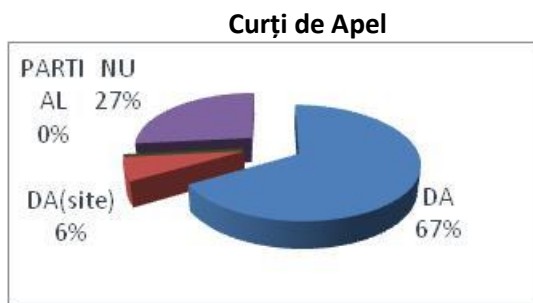
Întrebarea 22: Care este numărul de personal și pregătirea/ calificarea acestuia din cadrul biroului de informații publice?

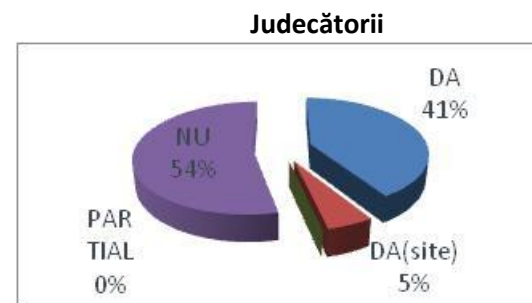
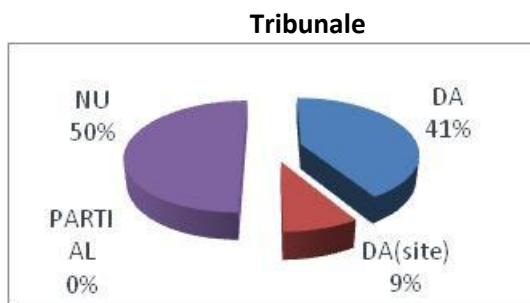
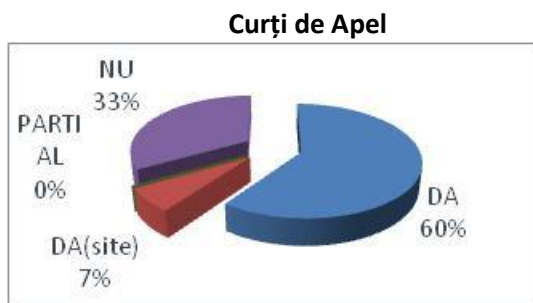
Întrebarea 23: Care este numărul de personal și pregătirea/ calificarea acestuia din cadrul bibliotecii?

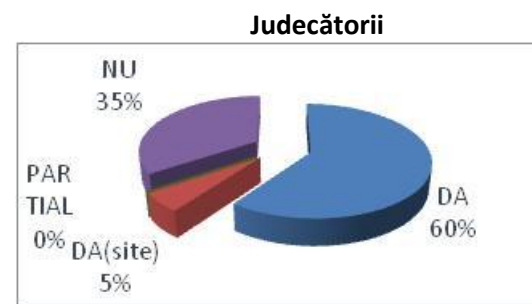
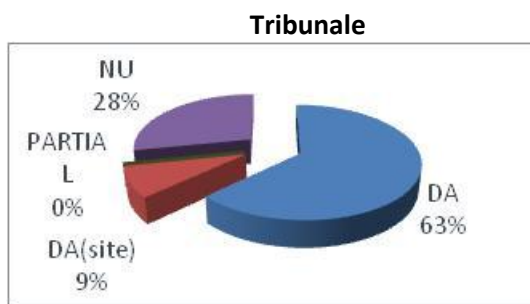
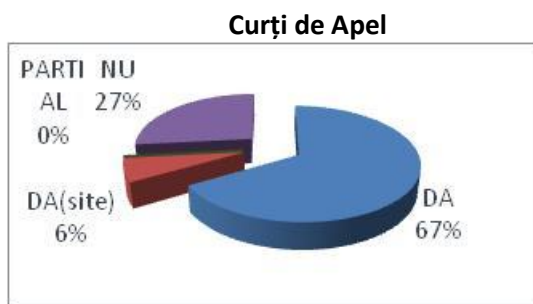
Întrebarea 24: Care este programul de lucru cu publicul al compartimentului de registratură?

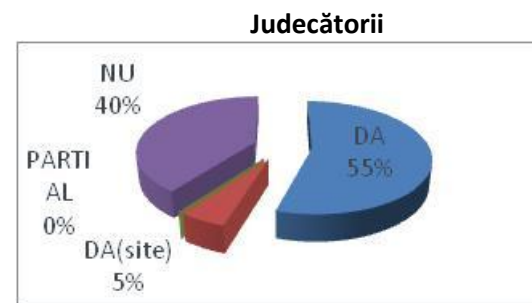
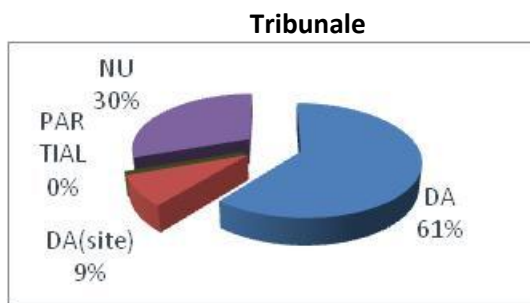
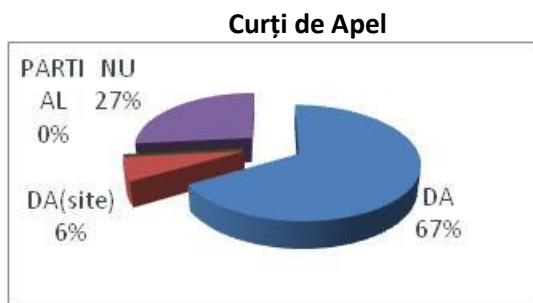
Întrebarea 25: Care este programul de lucru cu publicul al compartimentului de grefă?

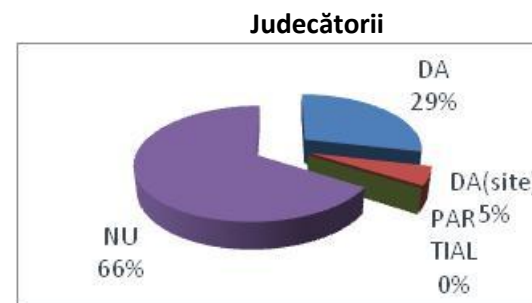
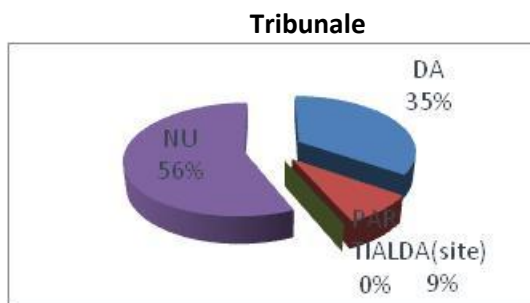
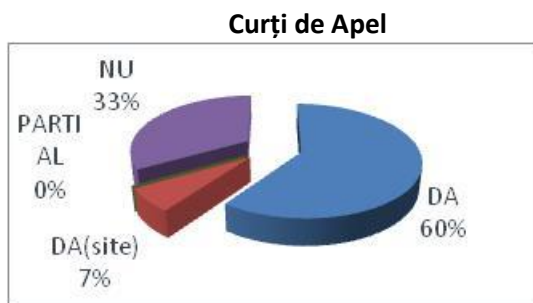
Întrebarea 26: Care este programul de lucru cu publicul al compartimentului de arhivă?

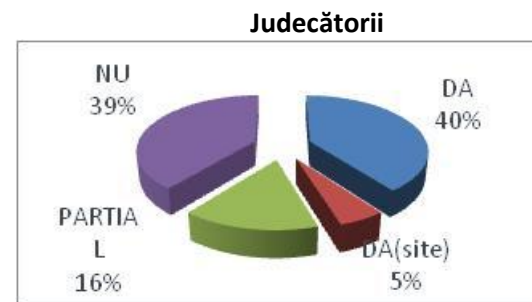
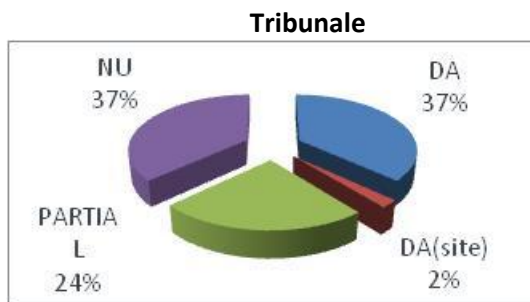
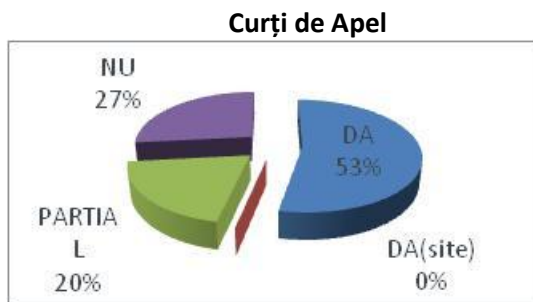
Întrebarea 27: Care este programul de lucru cu publicul al biroului de informații publice?

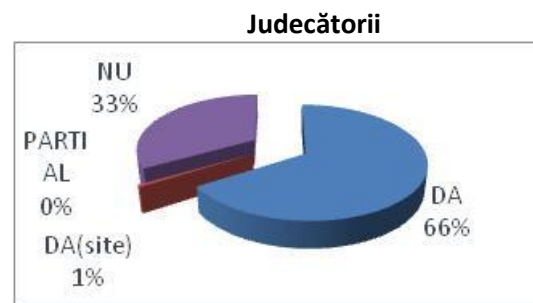
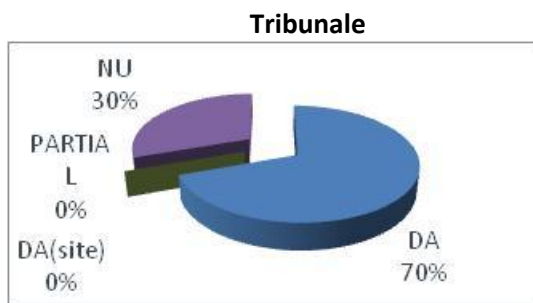
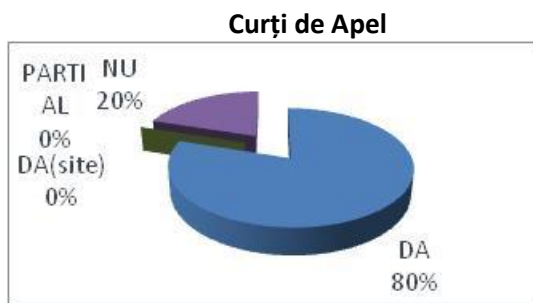
Întrebarea 28: Care este programul de lucru cu publicul al bibliotecii?

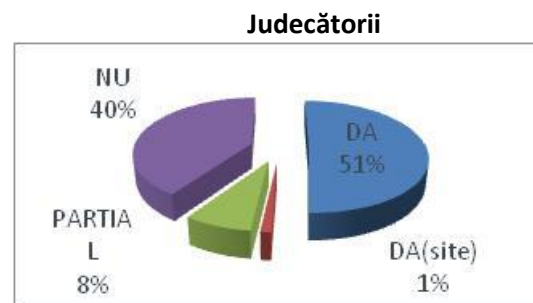
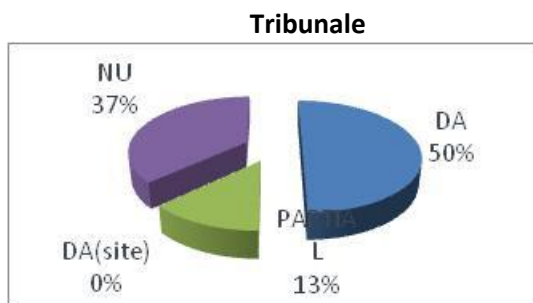
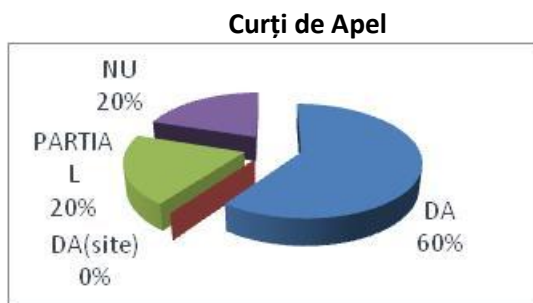
Întrebare 29: Există sau nu înființate și alte compartimente în cadrul instanței și copiile documentelor de înființare.

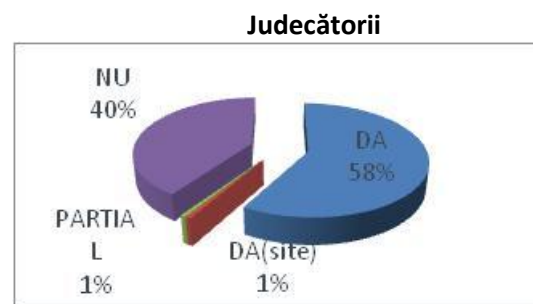
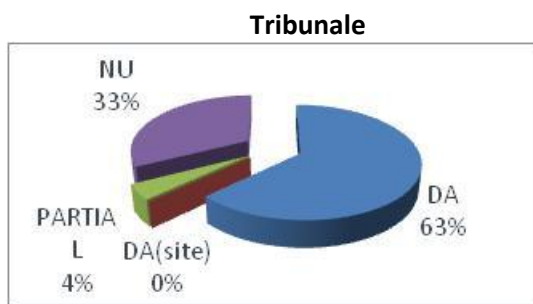
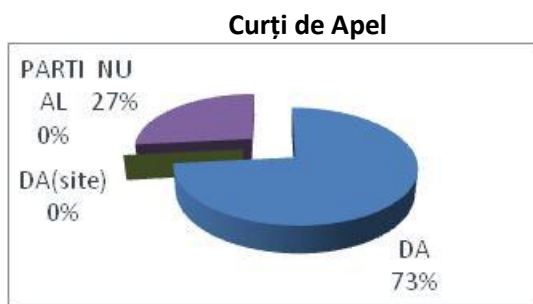
Întrebarea 30: Distribuirea dosarelor s-a făcut în mod aleatoriu în anii 2008-2010?

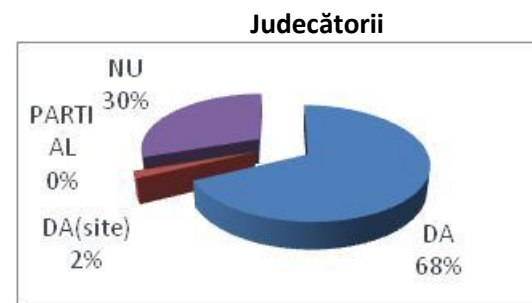
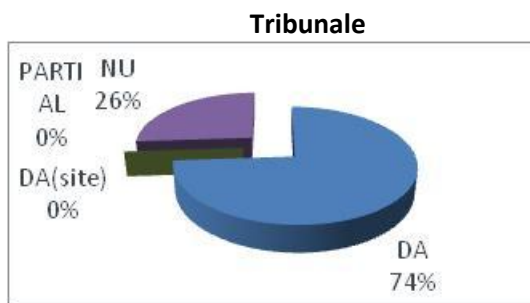
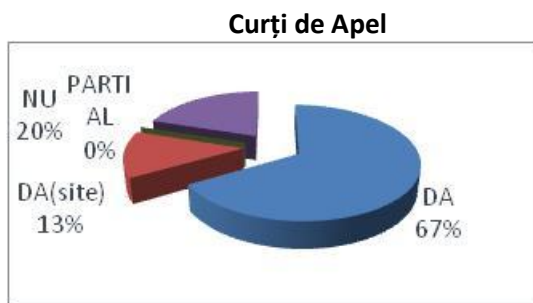
Întrebarea 31: În cursul anilor 2008-2010 au existat situații în care distribuția dosarelor nu s-a făcut în mod aleatoriu?

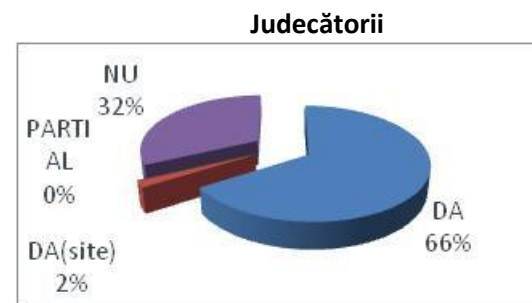
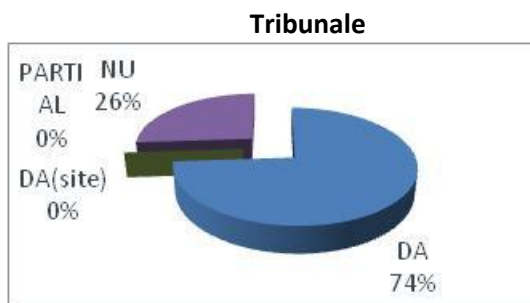
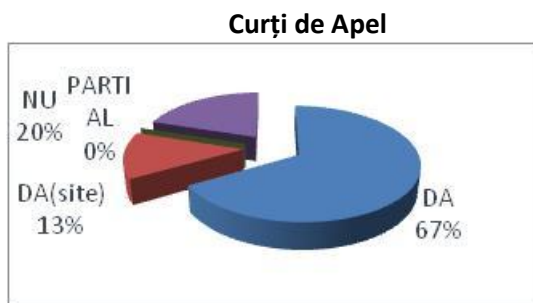
Întrebarea 32: Care este procedura de distribuire a dosarelor în cazul în care aceasta nu este aleatorie ?

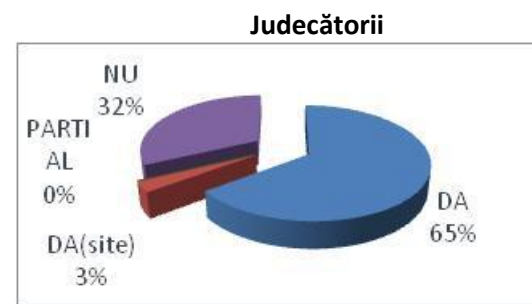
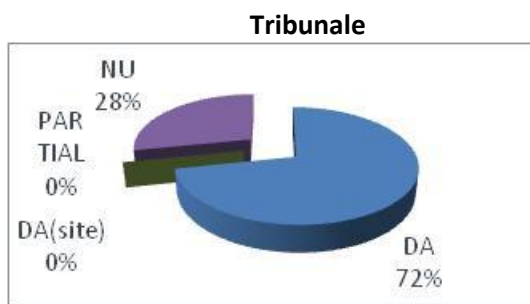
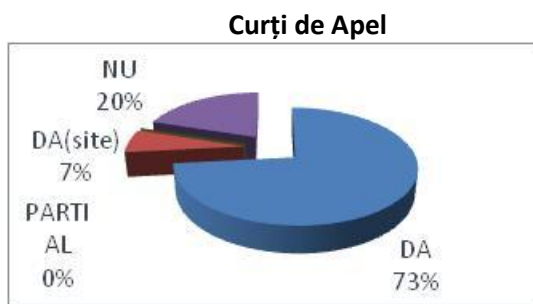
Întrebarea 33: Care este numărul și felul secțiilor constituite?

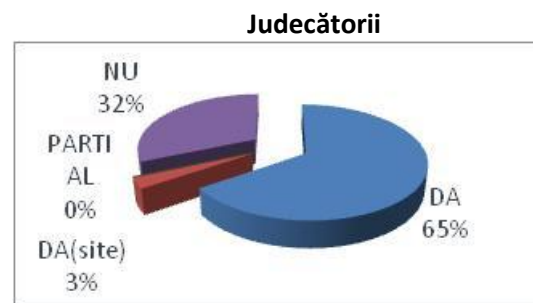
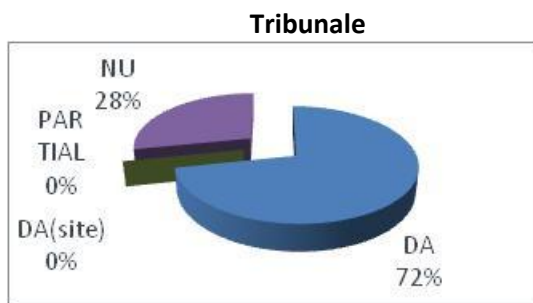
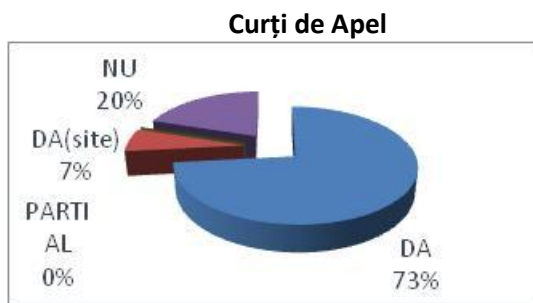
Întrebarea 34: Care este numele președinților de secție ?

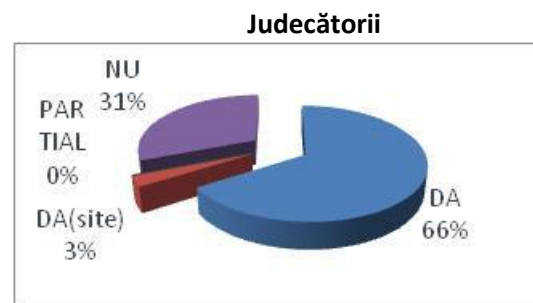
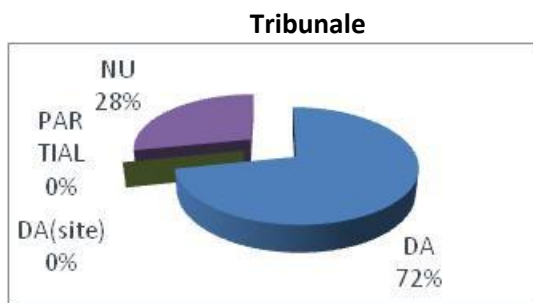
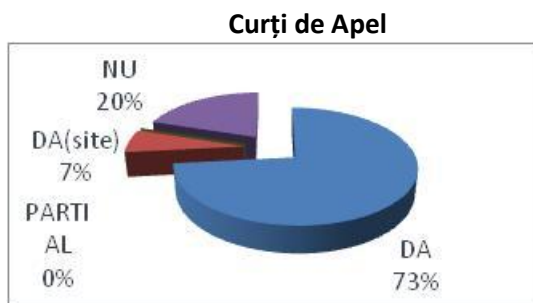
Întrebarea 35: Care este numărul de magistrați care funcționează în cadrul fiecărei secții ?

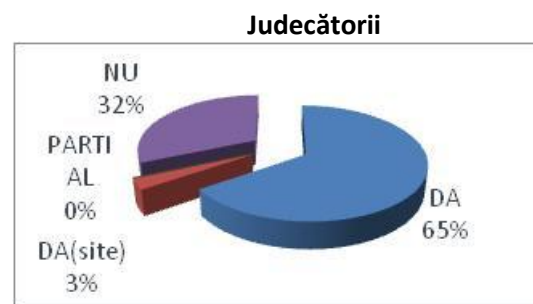
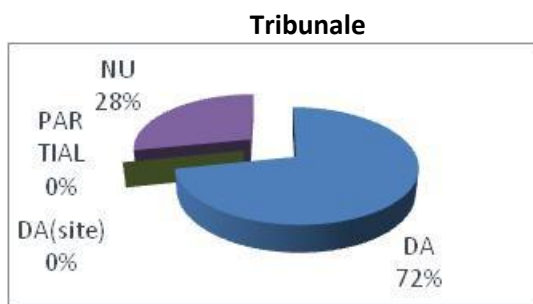
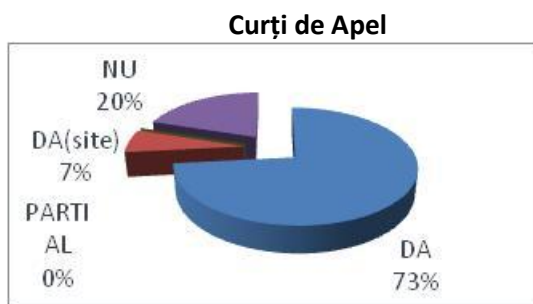
Întrebare 36: Care este numărul de magistrați care funcționează în întreaga instanța?

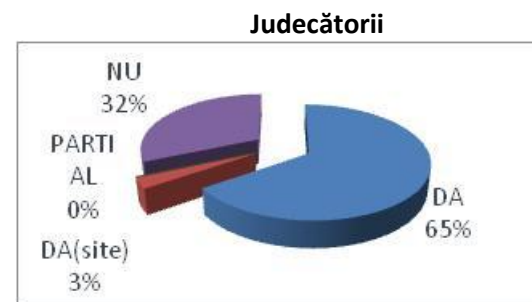
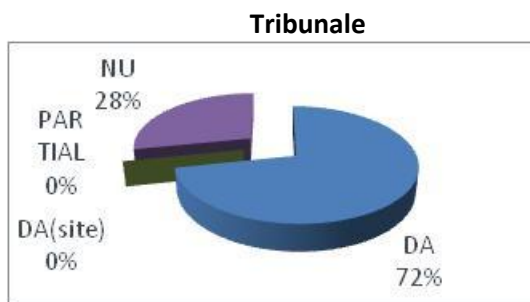
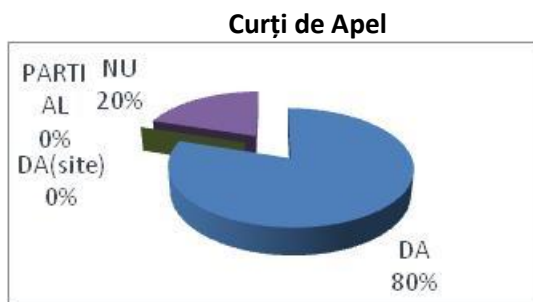
Întrebare 37: Care este numărul de greșeri care funcționează în cadrul fiecărei secții?

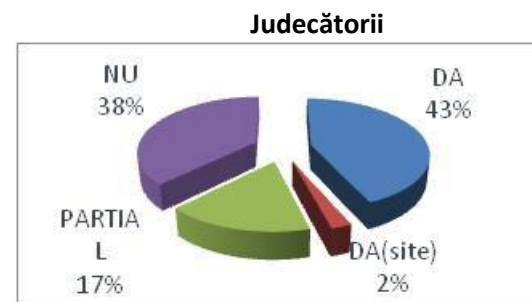
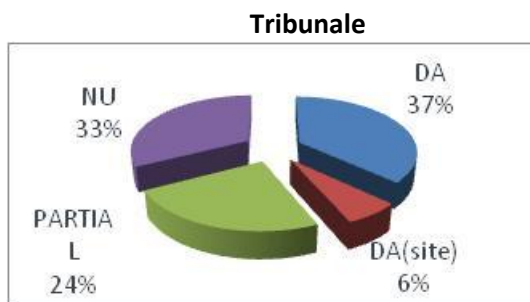
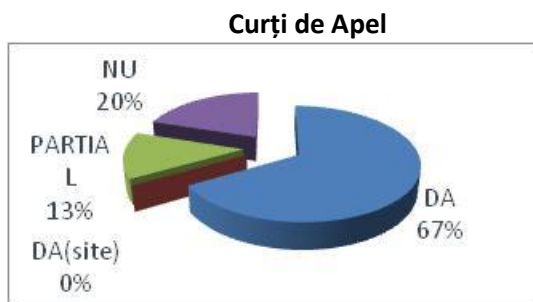
Întrebarea 38: Care este numărul de greșeri care funcționează în întreaga instanță?

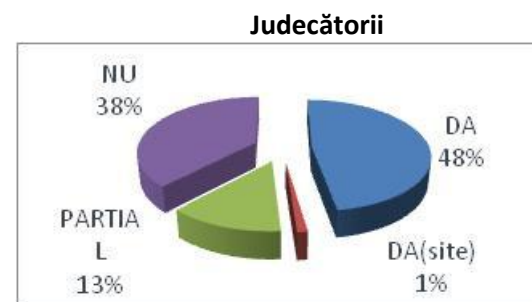
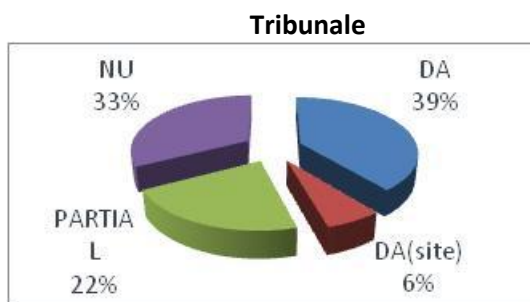
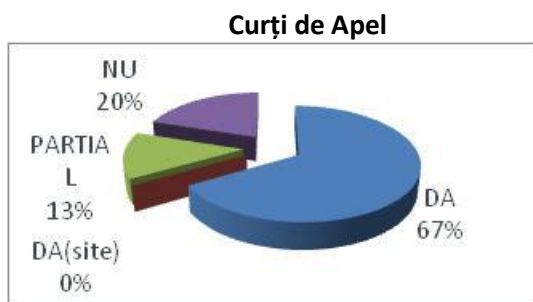
Întrebarea 39: Care este numărul total de personal din instanță?

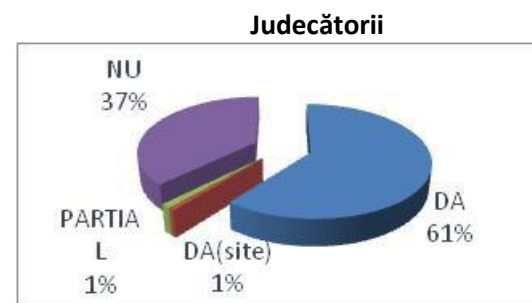
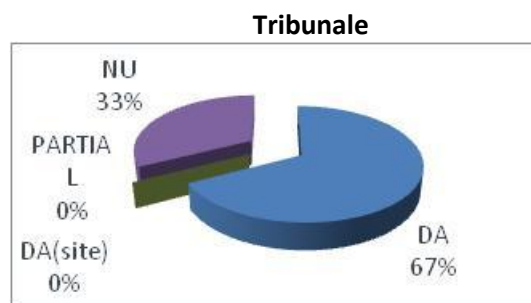
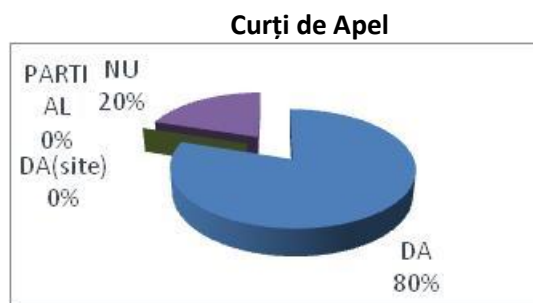
Întrebarea 40: Care este regulamentul de ordine interioară din cadrul instanței?

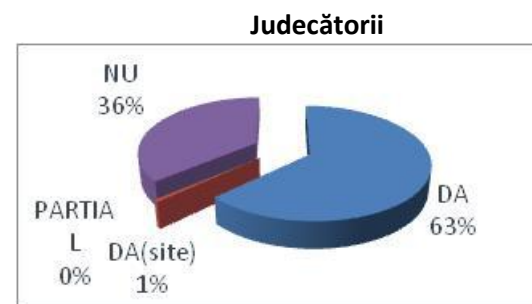
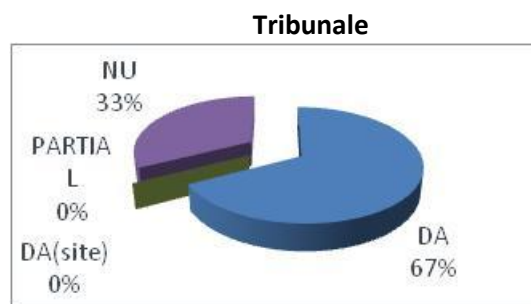
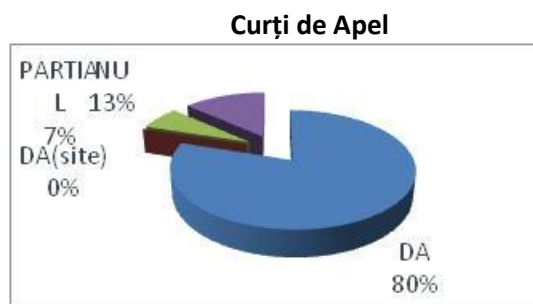
Întrebarea 41: Care este Regulamentul de constituire a completelor de judecată ?

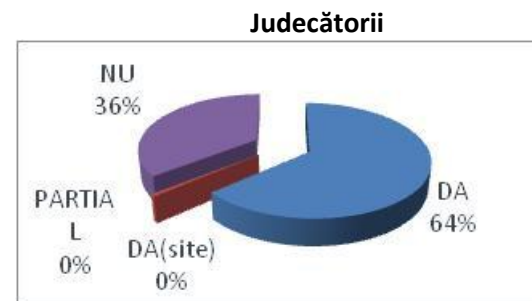
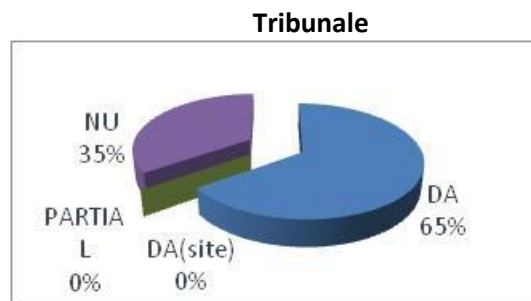
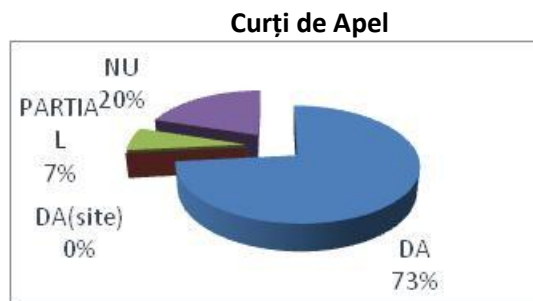
Întrebarea 42: Care este numărul de sesizări (cu caracter administrativ) primite de la justițiabili în cursul anilor 2008-2010 și modul de soluționare a acestora?

Întrebarea 43: Care este numărul de abateri disciplinare constatate în cursul anilor 2008-2010?

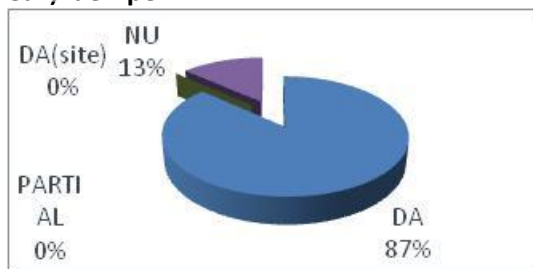

Întrebarea 44: Care este numărul de sancțiuni cu caracter administrativ aplicate întregului personal în cursul anilor 2008-2010?

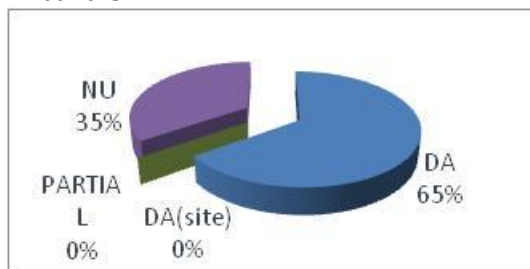

Întrebarea 45: Care este numărul tuturor hotărârilor (încheieri de ședință, sentințe și decizii) instanței în cursul anilor 2008-2010?

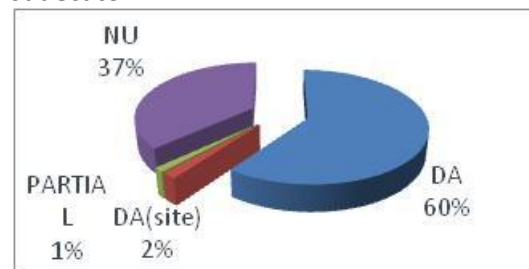
Curți de Apel

Tribunale

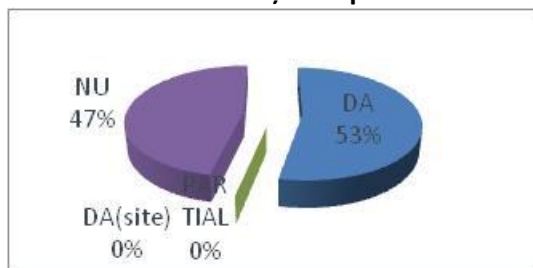

Judecătorii

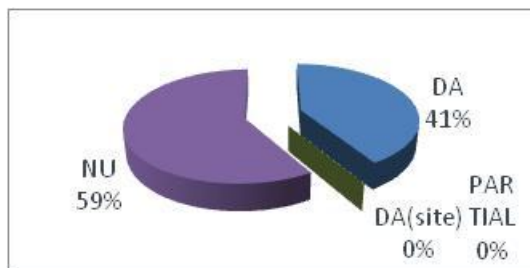

Întrebarea 46: Care este numărul tuturor hotărârilor fiecărui complet în cursul anilor 2008-2010?

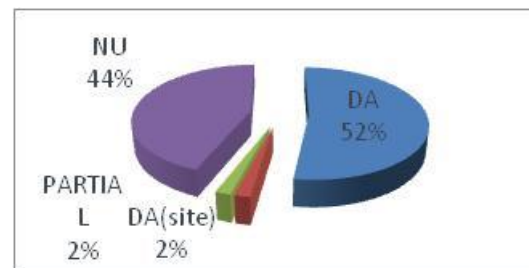
Curți de Apel

Tribunale

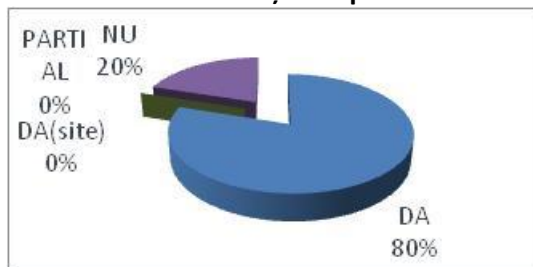

Judecătorii

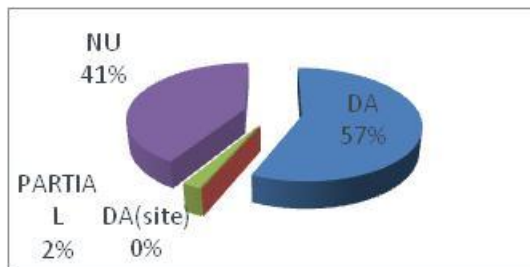

Întrebarea 47: Care este numărul tuturor hotărârilor pentru fiecare materie în cursul anilor 2008-2010?

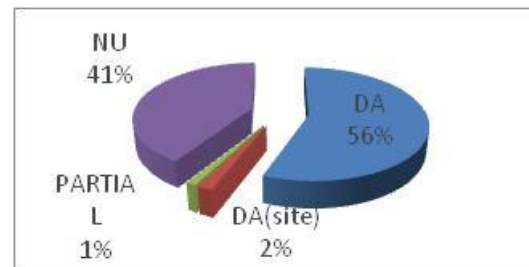
Curți de Apel

Tribunale

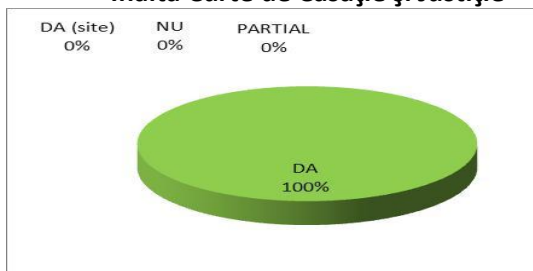

Judecătorii

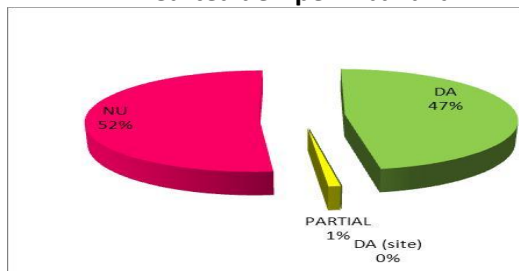

IV. Rata gradului de răspuns per total întrebări formulate, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al fiecărei curți de apel și a instanțelor din circumscripție

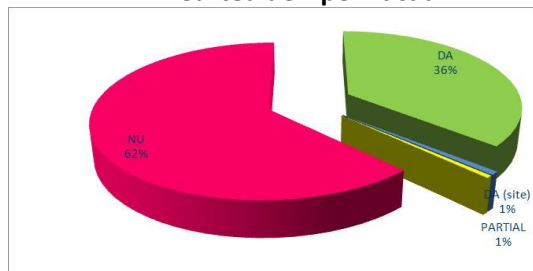
Înalta Curte de Casație și Justiție

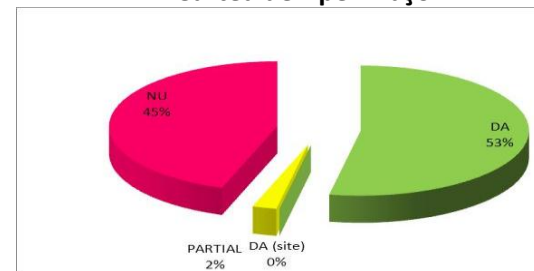
Curtea de Apel Alba Iulia

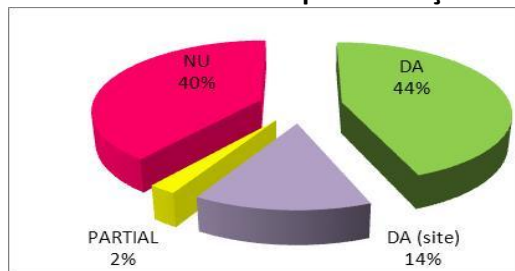
Curtea de Apel Bacău

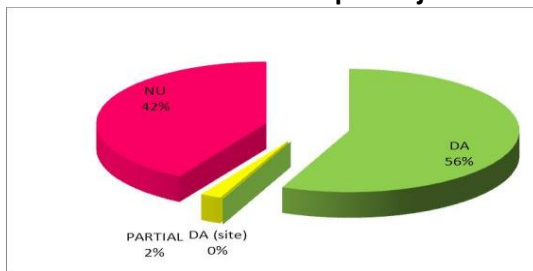
Curtea de Apel Brașov

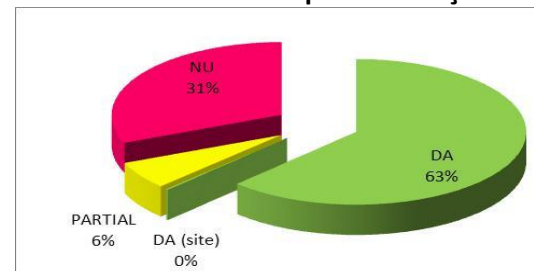
Curtea de Apel București

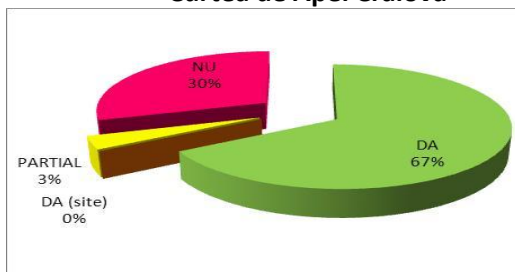
Curtea de Apel Cluj

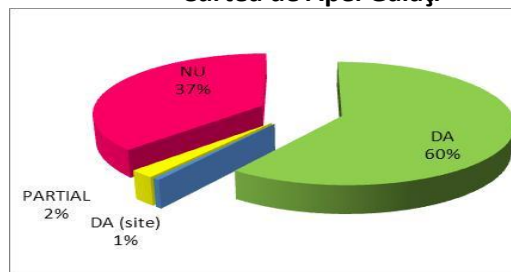
Curtea de Apel Constanța

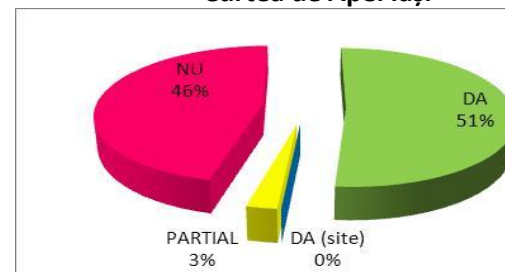
Curtea de Apel Craiova

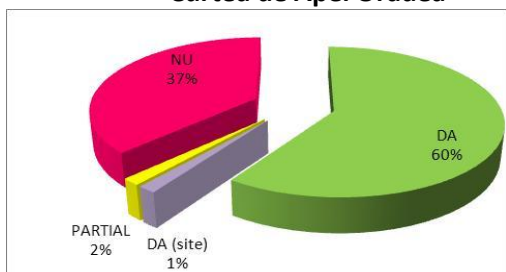
Curtea de Apel Galați

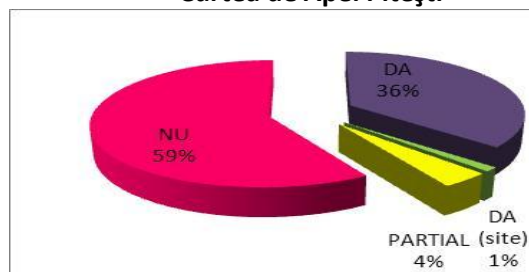
Curtea de Apel Iași

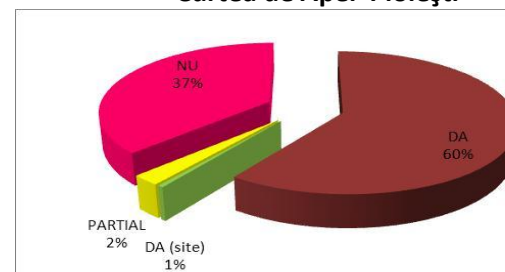
Curtea de Apel Oradea

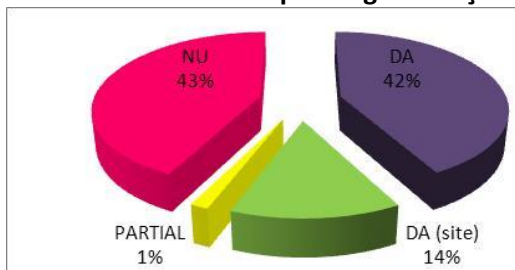
Curtea de Apel Pitești

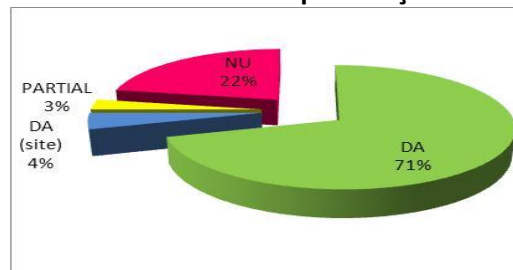
Curtea de Apel Ploiești

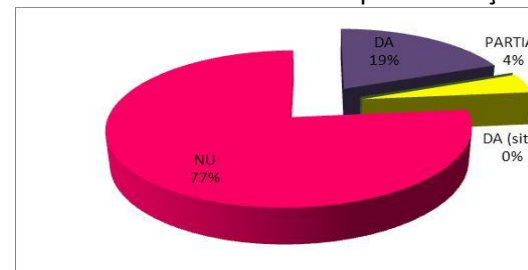
Curtea de Apel Târgu Mureș

Curtea de Apel Timișoara

Curtea Militară de Apel București

Selecție de non-răspunsuri

Prezenta secțiune conține extrase din răspunsurile primite de la instanțele judecătorești. Acestea au fost selectate pentru a ilustra modul în care sunt înțelese și aplicate dispozițiile legale, precum și pentru a trage un semnal de alarmă cu privire la principalele probleme întâmpinate în accesarea DREPTULUI DE A ȘTI, iar nu pentru a constitui un clasament cu privire la calitatea răspunsurilor primite.

Judecătoria Marghita

“Nu putem indica datele de contact ale acestora [coordonatorii de departamente] fiind date cu caracter personal.”

Tribunalul Prahova

“Referitor la numărul total de astfel de cazuri [în care distribuirea dosarelor s-a repartizat manual], nu deținem o asemenea evidenta.”

Judecătoria Odorheiu Secuiesc

“Nu va putem furniza numărul cererilor formulate în cursul anului 2010 având în vedere că justițiabilul solicită completului care soluționează cauza acordarea ajutorului public judiciar, ceea ce ar implica răsfoirea a 4.922 de dosare înregistrate în anul 2010.”

Judecătoria Filiași

“În măsura în care veți solicita comunicarea unei astfel de hotărâri, vă învederam că avem toată solitudinea de a da curs cererii dvs.” – răspuns la cererea unei copii a regulamentului de constituire a completelor de judecată

Judecătoria Giurgiu

“Vă comunicăm că nu vă putem furniza această informație deoarece nu se ține o evidenta a cererilor de ajutor public judiciar și nici a încheierilor pronunțate în soluționarea acestora.”

Judecătoria Gherla

“Conform DEX online, **LOCATIE**, locații, s. f. **1. Închiriere.** • *Chirie plătită pentru anumite lucruri luate în folosința temporară.* Presupunem ca doriți să știți dacă încăperile instanței sunt proprietate publică sau sunt închiriate. Precizăm că imobilele folosite de instanța sunt în întregime proprietatea Statului Roman.”

Tribunalul Tulcea

“Nu vă putem pune la dispoziție datele de contact ale persoanelor ce coordonează compartimentele prevăzute pentru că sunt date cu caracter personal, și nu s-a făcut dovada că asociația solicitantă este operator de date cu caracter personal, iar pe de altă parte nu se justifică un interes sub acest aspect.”

Judecătoria Medgidia

“Nu există o evidență statistică a numărului de cauze care nu au fost repartizate aleatoriu, iar permisiunile de administrare a aplicației ECRIS de gestiune a dosarelor, date personalului instanței, nu permit generarea unui raport după acest criteriu.”

Judecătoria Sebeș

“Cererile prin care solicitați să vă comunicăm:

1. numărul de personal și pregătirea/calificarea acestuia din cadrul fiecărui compartiment – vă rugăm să vă adresați Curții de Apel Alba Iulia;
2. numărul de abateri disciplinare constatate în cursul anilor 2008-2010 și
3. numărul de sancțiuni cu caracter administrative aplicate întregului personal în cursul anilor 2008-2010 – vă rugăm să vă adresați Consiliului Superior al Magistraturii pentru magistrați și Curții de Apel Alba Iulia pentru grefieri.”

Judecătoria Craiova

“Nu vă putem comunica în copie bugetul instanței, planul anual de investiții, valoarea totală a drepturilor salariale plătite magistraților și personalului auxiliar în perioada 2008-2010, având în vedere că aceste informații nu au caracter de interes public, potrivit dispozițiilor Legii nr. 544/2001. [...]”

În ceea ce privește numărul de sesizări cu caracter administrativ, numărul de abateri disciplinare, de sancțiuni cu caracter administrativ aplicate întregului personal în cursul anilor 2008-2010, vă comunicăm că aceste informații nu au caracter de interes public, potrivit Legii nr. 544/2001. [...]

În ceea ce privește numărul hotărârilor fiecărui complet de judecată, vă informăm că această informație nu are caracter de interes public, potrivit Legii nr. 544/2001. ”

Diverse Judecătorii

“Nu exista o statistica a numărului de hotărâri pronunțate de fiecare complet in parte, motiv pentru care nu va putem comunica informațiile solicitate in legătura cu acest aspect.”

Concluzii

O primă analiză a studiului arată că peste jumătate din numărul întrebărilor formulate au primit un răspuns pertinent. Rezultatul este departe de a fi îmbucurător, căci situația „normală” ar fi fost aceea în care rata de răspuns să se apropie de 100% într-un stat de drept democratic în care legea care ocrotește accesul la informații a intrat în vigoare acum 10 ani.

Astfel, lipsa răspunsurilor la aproximativ 30% din întrebări apare ca deosebit de îngrijorătoare, cu atât mai mult cu cât, așa cum subliniam și în introducerea studiului, acestea vin din partea instanțelor de judecată care sunt chemate tocmai la a ocroti dreptul de acces la informații.

Proporția mare de refuzuri de a furniza informații despre elementele administrative ale funcționării instanțelor denotă și faptul că personalul însărcinat cu aplicarea Legii nr. 544/2001 nu cunoaște dispozițiile legii sau nu le aplică în mod corespunzător.

Întrebările cele mai incomode, și deci cu cea mai mică rată de răspuns, rămân, asemenea concluziilor din toate studiile de acest gen, cele referitoare la aspectele financiare, deși instanțele judecătorești funcționează tot din banii contribuabililor și în spațiul public au existat nenumărate discuții despre subfinanțarea sistemului.

Îngrijorătoare apare și rata mare de refuzuri de a furniza informații referitoare la programul diferitelor compartimente cu publicul sau locația acestora în cadrul instanțelor. Acest fapt pune în evidență o slabă preocupare pentru asigurarea unui serviciu public de calitate care să răspundă nevoilor justițiabilului și care să vină în întâmpinarea nevoilor non-jurisdicționale ale acestora, în raporturile cu instanțele.

Transparency International România atrage atenția că nivelul de transparență al instanțelor judecătorești cu privire la acele aspecte care sunt de interes public este nepermis de scăzut și că perpetuarea acesteia este de natură să atragă creșterea gradului de insatisfacție și neîncredere al cetățenilor față de justiție.

Transparency International România apreciază că rezultatele Studiului pun în evidență o slabă cunoaștere sau aplicare a dispozițiilor legale, și nu o problemă de vid legislativ sau de lipsă de pârghii și instrumente. În acest context TI-România solicită Consiliului Superior al Magistraturii formularea unei politici publice de creștere generală a gradului de transparență a instanțelor, cu atât mai mult cu cât asigurarea transparenței este un deziderat major al noii Strategii Naționale Anticorupție.